

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ny blankettlag om foderfabrikat

1997-98

nr 27

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att en ny så kallad blankettlag om foder stiftas. Lagen skulle ersätta gällande blankettlag om fodermedel. Syftet med framställningen är att genomföra Europeiska gemenskapens nya direktiv om foderfabrikat. Flera ändringar som gäller tillverkning och marknadsföring av foderfabrikat har gjorts i Europeiska gemenskapens bestämmelser om foderfabrikat de senaste åren i syfte att öka foderfabrikatens säkerhet och förbättra kvaliteten. I samma syfte har också ett direktiv som gäller principerna för den officiella kontrollen på djurfoderområdet antagits. Genomförandet av direktiven förutsätter att flera materiellrättsliga bestämmelser och vissa tillsynsbestämmelser ändras.

Lagen föreslås träda i kraft så fort som möjligt och ikraftträdelsepunkten föreslås därför lämnas öppen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 15 punkten självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om jord- och skogsbruk. Av förarbetena till lagen framgår det att lagstiftningen om jord- och skogsbruk skall höra till landskapet med vissa undantag. Uttryckligen nämns i förarbetena att handeln med beredda fodermedel har överförts till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Sådan begränsning av import och export av varor som grundar sig på handelspolitiska skäl är enligt självstyrelselagen en angelägenhet som hör till rikets lagstiftningsbehörighet. I ärenden som gäller begränsningar som avser t ex kvalitetskrav är fördelningen av lagstiftningsbehörigheten däremot beroende av vilket rättsområde det är fråga om. Fördelningen av lagstiftningsbehörigheten innebär att landskapet har lagstiftningsbehörighet bl a i fråga om kvalitetskrav på foder som importeras eller införs till landskapet.

2. Gällande bestämmelser om fodermedel

I dag finns bestämmelser om fodermedel i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av fodermedelslagen (107/93) samt i landskapsstyrelsens beslut om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om fodermedel (74/96). Lagen stiftades då landskapet anslöt sig till EES-avtalet. Lagen ändrades år 1995 (FFS 198/95) så att bestämmelser om tillverkning, marknadsföring och användning av läkemedelsfoder fogades till den. De materiellrättsliga bestämmelserna i fodermedelslagen har utarbetats i överensstämmelse med rådets direktiv om tillverkning, utsläppande på marknaden och användning av foderfabrikat. Den gemenskapslagstiftning som har antagits i syfte att harmonisera lagstiftningen i medlemsstaterna består av flera ramdirektiv som rådet har antagit och som innehåller bestämmelser om de krav och principer som gäller tillverkning, utsläppande på marknaden och användning av foderfabrikat. Med stöd av dessa direktiv har kommissionen antagit en betydande mängd mycket detaljerade direktiv för att säkerställa att dess principer verkställs fullständigt och på ett enhetligt sätt inom gemenskapen.

Därför har i fodermedelslagen tagits in krav och principer som gäller foderfabrikat och tillverkning, utsläppande på marknaden och användning av sådana. Genom landskapsstyrelsens beslut har de detaljerade bestämmelserna i gemenskapslagstiftningen gjorts tillämpliga. Följande riksbeslut gäller för närvarande i landskapet:

1. jord- och skogsbruksministeriets beslut om fodermedel (FFS 180/94),
2. jord- och skogsbruksministeriets beslut om tillsatsämnen för fodermedel (FFS 181/94),
3. jord- och skogsbruksministeriets beslut om foderblandningar (FFS 182/94),

4. jord- och skogsbruksministeriets beslut om vissa produkter som används i djurfoder (FFS 183/94),
5. jord- och skogsbruksministeriets beslut om menliga ämnen och organismer i fodermedel (FFS 184/94),
6. jord- och skogsbruksministeriets beslut om tillsynen över foderfabrikat (FFS 185/94),
7. jord- och skogsbruksministeriets beslut om fodermedel för särskilda näringsbehov (JSMb nr 57/95),
8. jord- och skogsbruksministeriets beslut om uppgivande av fodermedels proteinvärde (JSMb nr 81/96),
9. jord- och skogsbruksministeriets beslut om tillverkning, ordination, överlåtelse och import av läkemedelsfoder (läkemedelsfoderbeslut) (JSMb 32/EEO/95) samt
10. jord- och skogsbruksministeriets beslut om förbud mot vissa tillsatssämnen för fodermedel (JSMb nr 177/1997).

3. Nya direktiv om foderfabrikat

Rådet har antagit flera direktiv som gäller foderfabrikat under åren 1995 och 1996. Syftet med dem är att öka säkerheten när det gäller foderfabrikat och användningen av dem samt styra den officiella tillsyn över foderfabrikaten som medlemsstaterna utövar. Följande nya direktiv har antagits:

1. Rådets direktiv 95/53/EG om fastställande av principerna för organisationen av officiell kontroll på djurfoderområdet (nedan kontrolldirektivet). I riket togs de bestämmelser som direktivet förutsätter in i fodermedelslagen i samband med att den ändrades 1995 och eftersom landskapet har blankettlagstiftning på området så omfattade ändringen även landskapet. Finland har då direktivet godkändes avgett en ensidig deklaration, enligt vilken Finland för bedömning av salmonellarisken kräver en anmälan av dem som importerar foder också då foder importeras till Finland från gemenskapen.

2. Rådets direktiv 96/51/EG om ändring av direktiv 70/524/EEG om fodertillsatser (nedan tillsatsdirektivet). Enligt ändringen av tillsatsdirektivet skall tillsatserna delas in i två grupper när det gäller förfarandet för godkännande. Tillsatser med en mer krävande tillverkningsteknik, t ex antibiotika, tillväxtbefrämjande medel, koccidiostatika och andra medicinskt verksamma substanser får släppas ut på marknaden endast under förutsättning att de företag som ansvarar för avyttringen har fått marknadsföringstillstånd. Övriga tillsatser, t ex vitaminer, spårämnen och färgämnen skall liksom tidigare godkännas i förteckningen över tillsatser med det allmänna kemiska namnet och i denna grupp fogas inte tillverkaren av tillsatsen till namnen. Finland/Åland och Sverige har meddelats undantag gällande användningen av vissa preparat fram till den 1 juli 2000. Undantaget innebär att vissa preparat kan användas direkt för utfodring av djur på gårdsbruksenheten utan att gårdsbruksenheten behöver registreras.

3. Rådets direktiv 95/69/EG om villkor och föreskrifter för godkännande och registrering av vissa anläggningar och mellanhänder inom fodersektorn och om ändring av direktiven 70/54/EEG, 74/63/EEG, 79/373/EEG och 82/471/EEG (nedan registreringsdirektivet). Enligt registreringsdirektivet skall vissa fodertillsatser, t ex antibiotikatillsatser och vissa biotekniskt tillverkade foder och foder som innehåller menliga ämnen omfattas av förfarandet med förhandsgodkännande av företagen medan övriga fodertillsatser, t ex vattenlösliga vitaminer och övriga, icke riskfyllda spårämnen huvudsakligen skall omfattas av registreringsförfarandet. Finland har framfört en reservation gällande registreringen av gårdsbruksenheter (se under punkten 2 ovan). Till följd av den gav kommissionen ett yttrande med löfte om att saken skall undersökas i samband med bestämmelserna om genomförandet av ovan nämnda tillsatsdirektiv.

4. Rådets direktiv 96/25/EG om avyttring av foderråvaror, men ändring av direktiven 70/524/EEG, 74/63/EEG, 82/471/EEG och 93/74/EEG och med upphävande av direktiv 77/101/EEG (nedan marknadsföringsdirektivet). Syftet med direktivet är att harmonisera marknadsföringen av foderråvaror. I direktivet ingår bestämmelser om skyldigheten att lämna en varudeklaration och om de anteckningar som skall ingå i varudeklarationen.

5. Rådets direktiv 96/24/EG om ändring av rådets direktiv 79/373/EEG om saluföring av foderblandningar. Nya definitioner av foderfabrikat har föranlett ändringen, som således huvudsakligen är av teknisk natur.

4. Framställningens syfte och det centrala innehållet i rikslagen

4.1. Framställningens syfte

Syftet med framställningen är att uppdatera fodermedelslagstiftningen så att den överensstämmer med EG-rättens krav. Genomförandetiden för flera av de nya direktiven har redan gått ut, varför en ny lag bör stiftas så fort som möjligt. Landskapsstyrelsen anser att det fortsättningsvis är mest ändamålsenligt att genom en blankettlag tillämpa rikets foderlag, vilken uppfyller de krav EG-rätten ställer. Genom ett bemyndigande i blankettlagen ges landskapsstyrelsen rätt att besluta att bestämmelser som utfärdats med stöd av rikslagen skall tillämpas i landskapet.

4.2. Det centrala innehållet i rikslagen

Foderlagens huvudsakliga syfte är att genomföra de materiellrättsliga bestämmelser som de nya foderdirektiven, vilka antagits inom EG åren 1995 och 1996, förutsätter. Lagen bygger på den tidigare fodermedelslagen. Lagen innebär att det införs ett system med två typer av tillstånd, beroende av typen av tillsats i foderfabrikatet. Då det gäller vissa

fodertillsatser, som innehåller menliga ämnen, skall verksamheten *godkännas* innan verksamheten inleds. Då det gäller tillsatser som anses icke riskfyllda, skall verksamhetsidkaren ansöka om *registrering* innan verksamheten inleds.

Enligt lagen delas tillsatserna in i två grupper då det gäller förfarandet för godkännande. Tillsatser med en mer krävande tillverkningsteknik får släppas ut på marknaden om de företag som ansvarar för avyttringen har fått marknadsföringstillstånd. Övriga tillsatser skall liksom i dag godkännas i den förteckning över tillsatser som publiceras. Enligt en delegeringsbestämmelse kan närmare bestämmelser utfärdas om tillsynen över antibiotika-tillsatser i foder, foderblandningar som innehåller sådana samt foderläkemedel och om effektivisering av uppföljningen av användningen av dem. De verksamhetsidkare som överlåter foderfabrikat skall föra bok över försäljningen av sådana foderfabrikat för användning i djurfoder individuellt för varje överlåtelse och göra anmälan till tillsynsmyndigheten. Dessutom skall djuruppfödare informera dem som köper djuren om de fabrikat som har använts. Uppgifterna om använda antibiotika, inklusive veterinärmedicinska läkemedel, är viktiga för övervakningen och uppföljningen av användningen av antibiotika och kartläggningen av problemen inom animalieproduktionen.

Skadeståndsbestämmelsen har ändrats jämfört med tidigare fodermedelslag. Skadeståndsskyldigheten överensstämmer med rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar och skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister (85/374/EEG). Enligt direktivet är tillverkarens ansvar för skada orsakad av en defekt i produkten inte beroende av vållande. Det skadeståndsansvar som lagen innehåller är sådant strikt ansvar som avses i direktivet och som inte är beroende av vållande. Tillverkaren är skyldig att ersätta en skada, då den skadelidande framför bevis på att en skada uppkommit och att skadan har orsakats av ett fel hos produkten. Enligt lagen skall en betydande mängd bestämmelser utfärdas på lägre nivå.

5. Framställningens verkningar

5.1. Ekonomiska verkningar

Förslaget medför kostnader särskilt för de verksamhetsidkare som tillverkar och förmedlar vissa foderfabrikat samt för husdjursföretag som enligt lagförslaget skall utarbeta ett kvalitetssäkringssystem som kontrollmyndigheten godkänner. Förslaget innebär att antalet av tillstånd beroende verksamhetsidkare ökar. Dessutom kommer de som förmedlar ifrågavarande foderfabrikat att omfattas av denna form av tillsyn.

Förslaget om individuellt marknadsföringstillstånd för tillverkare av vissa tillsatser ger verksamhetsidkaren ensamrätt att marknadsföra en tillsats under tio år, vilket kan påverka priset på tillsatsfabrikaten.

En av de centrala syftena med lagförslaget är att säkerställa foderfabrikatens

hygieniska kvalitet och i synnerhet att förebygga salmonellakontamination. Detta förutsätter att den som tillverkar foderfabrikat sköter hygien i sin produktion med hjälp av ett kvalitetskontrollsystem som bygger på egenkontroll. Ansvar och kostnaderna för tillverkningens kvalitetskontroll överförs således i högre grad på verksamhetsidkaren.

Lagen innebär att landskapsstyrelsens uppgift att utöva tillsyn över tillverkningen av foderfabrikat ökar. Verksamhetsidkarna skall godkännas och registreras. Dessutom skall inspektioner och kontroller av egenkontrollen göras. Marknadskontrollens andel ökar också.

Med stöd av landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (27/93) beslutar landskapsstyrelsen vilka prestationer som är avgiftsbelagda och storleken på avgifterna. Landskapsstyrelsen avser inte uppbära avgifter för de tillsynsuppgifter som landskapsstyrelsen utför med stöd av denna lag, eftersom landskapsstyrelsen anser att de merkostnader som orsakas av EG:s regelverk inte skall drabba enskilda. Däremot kommer avgifter att uppbäras för registreringsansökningar och för ansökningar om godkännande av fodermedel. Sålunda medför lagförslaget inte några nämnvärda ökade nettokostnader för landskapet.

5.2. Administrativa verkningar

Förslaget har inga direkta verkningar på landskapsförvaltningens organisation. Fortsättningsvis kommer det att behövas personal med den kompetens som krävs för att fullgöra de uppgifter som ankommer på landskapsstyrelsen och som landskapsstyrelsen enligt EG-rätten är skyldig att utföra.

5.3. Konsekvenser för miljön och jämställdheten

De verkningar som användningen av foderfabrikat har på miljön kan bero på att de näringsämnen och eventuella menliga ämnen som finns i foder hamnar i omgivningen i form av djursekret. Genom att krav som gäller foderfabrikatens säkerhet och kvalitet uppställs beaktas också alltid kraven på miljöskydd. Förslaget har inga betydande miljöeffekter.

Förslaget har inga kända konsekvenser för jämställdheten.

6. Ärendets beredning

Framställningen har beretts som tjänstemannauppdrag vid lagberedningen.

DETALJMOTIVERING

1 § Foderlagen är huvudsakligen en så kallad fullmaktslag som överlåter åt vederbörande ministerium att utfärda närmare bestämmelser. Genom riksförordningar och särskilt ministeriebeslut kommer bl a att bestämmas om kvalitetskrav för foder, om verksamhetsidkarnas egenkontroll, om villkoren för godkännande av verksamhetsidkare, om villkoren för registrering av näringssidkare, om märkning och förpackningskrav m.m.

I 3 mom. har landskapsstyrelsen givits befogenhet att besluta att bestämmelser om foderfabrikat som utfärdats med stöd av foderlagen eller annan rikslagstiftning skall tillämpas i landskapet. I riket utfärdas bestämmelser om foderfabrikat numera med stöd av foderlagen, lagen om veterinär gränskontroll samt lagen om djursjukdomar. Bestämmelser på lägre nivå än lag kommer närmast att innehålla reglering enligt EG-direktiv av teknisk natur. Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelserna skall tillämpas oförändrade eller med de ändringar som anses ändamålsenliga.

2 § Bestämmelsen motsvarar 2 § gällande blankettlag om fodermedel. Foderlagen reglerar inte införsel av fodermedel från riket till landskapet. I paragrafen har intagits en bestämmelse som anger att med import i foderlagen avses även införsel från riket till landskapet. Denna bestämmelse är nödvändig bl a därför att den som inför foderfabrikat till landskapet för försäljning skall se till att uppgifter om fabrikatet är avfattade åtminstone på svenska språket.

3 § I paragrafen räknas upp bestämmelser som inte skall tillämpas i landskapet. Enligt rikslagen skall auktoriserade kontrollörer och provtagare utföra provtagning och kontroll i anslutning till tillsynen. I landskapet är landskapsstyrelsen tillsynsmyndighet. Provtagning och andra tillsynsuppgifter enligt foderlagen utförs av tjänstemän vid jordbruksbyrån.

Landskapsstyrelsen anser att det inte finns något behov av att regelbundet offentliggöra kontrollresultaten varför 32 § inte skall tillämpas i landskapet. Detta hindrar inte landskapsstyrelsen att inom ramen för gällande lagstiftning offentliggöra kontrollresultat.

Om tystnadsplikt för landskapsstjänstemän bestäms i 17 § tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/87). En tjänsteman får inte utnyttja eller olovligen yppa sådana omständigheter som kommit till hans eller hennes kännedom i tjänsten och som på grund av bl a sakens beskaffenhet uppenbarligen inte får yppas. Bestämmelsen i 20 § foderlagen om tystnadsplikt är obehövlig vid sidan om den allmänna bestämmelsen i tjänstemannalagen.

För täckande av de kostnader som bl a tillsynen orsakar landskapsstyrelsens förvaltning uppbärs avgifter enligt beslut om tillsynsavgifter som landskapsstyrelsen fattat med stöd av landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (27/93). Avgiften kommer att uppbäras av den som tillsynen utförs hos. Sålunda avviker avgiftssystemet från det system som stadgas i 34 § foderlagen.

Några kontrollörer eller provtagare kommer inte att auktoriseras av landskapsstyrelsen utan tillsynsuppgifterna utförs av landskapsstjänstemän varför det inte finns skäl att tillämpa bestämmelserna om arvoden för kontrollörer.

4 § De förvaltningsuppgifter som enligt foderlagen ankommer på riksmyndigheter skall handhas av landskapsstyrelsen. Det är fråga om kontroller och inspektioner av anläggningar som producerar foderfabrikat, importkontroller, godkännande och registrering av verksamhetsidkare innan de inleder sin verksamhet, godkännande av foderfabrikat som skall införas i förteckningen över godkända tillsatser, beviljande av marknadsföringstillstånd etc.

Landskapsstyrelsen handhar även den allmänna styrningen av tillverkningen och marknadsföringen av foderfabrikat samt tillsynen över denna tillverkning och marknadsföring. Dessutom skall landskapsstyrelsen göra upp en tillsynsplan och föra ett register över anmälningsskyldiga verksamhetsidkare.

5 § Enligt paragrafen skall uppgifter som lämnas köparen i skriftlig form åtminstone vara avfattade på svenska. Enligt artikel 9 rådets direktiv 96/25/EG (marknadsföringsdirektivet), skall de uppgifter som är tryckta på den medföljande handlingen vara skrivna på minst ett av gemenskapens nationella eller officiella språk, vilket eller vilka beslutar mottagarlandet.

6 § Det föreslås att landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet skall användas vid fastställandet av avgifter för uppgifter som landskapsstyrelsen utfört med stöd av denna lag. Om EU fastställer andra grunder för avgifterna gäller dock dessa före landskapslagen.

7 § För tydlighetens skull har i lagen intagits de bestämmelser om straff som med stöd av foderlagen gäller verksamhetsidkare. Förutom de straffbestämmelser som ingår i foderlagen bestäms dessutom straff för den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet försummar att meddela köparen de uppgifter som skall meddelas köparen skriftligen och åtminstone på svenska.

8 § Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt och ikraftträdelse tidpunkten föreslås därför lämnas öppen. Genom lagen upphävs gällande reglering av fodermedel i landskapet.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag.

LANDSKAPSLAG om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Syfte

I syfte att främja användningen av trygga foderfabrikat av god kvalitet samt se till att ändamålsenliga uppgifter om foderfabrikaten lämnas för att animalieproduktionen och kvaliteten på animaliska livsmedel i landskapet skall kunna tryggas, skall foderlagen (FFS 396/1998) tillämpas i landskapet, med de undantag som följer av denna lag.

Foderlagen skall tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar i lagen skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

Landskapsstyrelsen kan inom landskapets behörighetsområde besluta att bestämmelser om foderfabrikat som utfärdats med stöd av foderlagen eller annan rikslag skall tillämpas i landskapet antingen i oförändrad lydelse eller med ändringar.

2 §

Införsel till landskapet

Med import i foderlagen avses förutom införsel till landet även införsel från riket till landskapet.

3 §

Bestämmelser som inte skall tillämpas

I landskapet tillämpas inte bestämmelserna i foderlagens:

- 1) 24 § om kontrollcentralen som tillsynsmyndighet,
- 2) 15 § 3 mom., 25 § och 27 § 1 mom. om auktoriserade kontrollörer och provtagare,
- 4) 32 § om offentliggörande av kontrollresultat,
- 5) 33 § om tystnadsplikt,
- 6) 35 § om kontrollavgifter och arvoden.

Om tystnadsplikt för landskapstjänstemän och om avgifter för landskapets prestationer bestäms särskilt.

4 §

Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt foderlagen ankommer på statens myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen om dessa uppgifter enligt 23 § självstyrelsela-

gen ankommer på landskapet.

5 §

Märkning

Skall enligt foderlagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag uppgifter lämnas skriftligen av den som till landskapet inför, tillverkar eller släpper ut på marknaden sådana foderfabrikat som avses i foderlagen i varudeklaration eller på annat sätt, så skall uppgifterna vara avfattade på åtminstone svenska språket.

6 §

Uppbörd av tillsynskostnader

För myndighetsprestationer enligt denna lag med undantag för den tillsyn över foderläkemedel som utövas av länsstyrelsen, uppbärs avgifter till landskapsstyrelsen enligt landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (27/93), om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett internationellt avtal som binder landskapet.

Landskapsstyrelsen kan utfärda sådana bestämmelser om avgifterna i 1 mom. Som Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett internationellt avtal som binder landskapet förutsätter.

7 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet

1) för utsläppande på marknaden tillverkar, släpper ut på marknaden, använder, inför till landskapet eller exporterar foderfabrikat i strid med 4-12 §§ foderlagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa eller i strid med den begränsning som avses i 13 § foderlagen,

2) för utsläppande på marknaden tillverkar, släpper ut på marknaden, använder eller inför till landskapet foderfabrikat som inte uppfyller kraven för foderfabrikat i 20 § foderlagen eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

3) bedriver sådan vilseledande marknadsföring som avses i 21 § foderlagen,

4) försummar kvalitetskontrollskyldigheten enligt 16 § foderlagen eller försummar att iaktta de bestämmelser om egenkontroll som har utfärdats med stöd av den eller tillverkar eller förvarar foderfabrikat i strid med de krav som med stöd av nämnda bestämmelse har fastställts för produktions- och förvaringslokalerna, tillverkningsmetoderna eller anordningarna,

5) försummar den anmälningsskyldighet som nämns i 14 eller 19 §§ foderlagen eller som har fastställts med stöd av 30 § 3 mom. eller 31 § 1 mom. foderlagen,

6) försummar att föra register eller sin upplysningsplikt enligt 15 § foderlagen,

7) försummar att ansöka om godkännande enligt 17 § foderlagen eller registrering

enligt 18 § foderlagen

skall för *förseelse mot landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet försummar att i varudeklARATION eller på annat sätt lämna sådana skriftliga uppgifter på svenska språket som enligt foderlagen eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag skall lämnas till köparen, skall för *förseelse mot språkbestämmelse* dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud som har utfärdats med stöd av foderlagen och som har förenats med vite behöver inte dömas till straff för samma gärning.

8 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den . Genom denna lag upphävs landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av fodermedelslagen (ÅFS 107/93).

De beslut som landskapsstyrelsen har fattat med stöd av den upphävda lagen förblir dock fortfarande i kraft, om de inte strider mot denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Mariehamn den 10 september 1998.

L a n t r å d

Roger Jansson

Föredragande ledamot

Anders Eriksson

Nr 396

Foderlag

Given i Helsingfors den 5 juni 1998

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja användningen av trygga foderfabrikat av god kvali-

tet samt att se till att ändamålsenliga uppgifter om foderfabrikaten lämnas för att animalieproduktionen och kvaliteten på animaliska livsmedel skall kunna tryggas.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tillverkning för

RP 5/1998
JsUB 4/1998
RSv 31/1998

Rådets direktiv 70/524/EEG; EGT nr L 270, 14.12.1970, s. 1, 73/103/EEG; EGT nr L 124, 10.5.1973, s. 17, 75/296/EEG; EGT nr L 124, 15.5.1975, s. 29, 84/587/EEG; EGT nr L 319, 8.12.1984, s. 13, 96/51/EG; EGT nr L 235, 17.9.1996, s. 39, 87/153/EEG; EGT nr L 64, 7.3.1987, s. 19, 93/113/EG; EGT nr L 334, 31.12.1993, s. 17, 97/40/EG; EGT nr L 180, 9.7.1997, s. 21, 70/373/EEG; EGT nr L 170, 3.8.1970, s. 2, 72/275/EEG; EGT nr L 171, 29.7.1972, s. 39, 74/63/EEG; EGT nr L 38, 11.2.1974, s. 31, 80/502/EEG; EGT nr L 124, 20.5.1980, s. 17, 86/354/EEG; EGT nr L 212, 2.8.1986, s. 27, 87/519/EEG; EGT nr L 304, 27.10.1987, s. 38, 91/132/EEG; EGT nr L 66, 13.3.1991, s. 16, 92/88/EEG; EGT nr L 321, 6.11.1992, s. 24, 96/25/EG; EGT nr L 125, 23.5.1996, s. 35, 79/373/EEG; EGT nr L 86, 6.4.1979, s. 30, 90/44/EEG; EGT nr L 27, 31.1.1990, s. 35, 91/681/EEG; EGT nr L 376, 31.12.1991, s. 20, 95/69/EG; EGT nr L 332, 30.12.1995, s. 15, 96/24/EG; EGT nr L 125, 23.5.1996, s. 33, 82/471/EEG; EGT nr L 213, 21.7.1982, s. 8, 83/228/EEG; EGT nr L 126, 13.5.1983, s. 23, 93/74/EEG; EGT nr L 237, 22.9.1993, s. 23, 95/53/EG; EGT nr L 265, 8.11.1995, s. 17, 95/69/EG; EGT nr L 332, 30.12.1995, s. 15, 90/167/EEG; EGT nr L 92, 7.4.1990, s. 42, 90/425/EEG; EGT nr L 224, 18.8.1990, s. 29, 90/667/EEG; EGT nr L 363, 27.12.1990, s. 51, 92/118/EEG; EGT nr L 62, 15.3.1993, s. 49.

utsläppande på marknaden, utsläppande på marknaden, användning, import och export av foderfabrikat och på foderfabrikat som transporteras via Finland utan att förtullas. Denna lag gäller i tillämpliga delar också tillverkning av foderfabrikat för eget bruk och användning av foderfabrikat på gårdsbruksenheter.

Denna lag gäller inte foderfabrikat som används i djurförsök vid forskningsanstalter.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *foderfabrikat* foder, fodertillsatser samt foderläkemedel,

2) *foder* foderämnen, speciella foderämnen och foderblandningar,

3) *foderämnen* olika produkter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, färska eller konserverade, liksom produkter som härletts ur sådana genom industriell bearbetning och organiska eller oorganiska ämnen, med eller utan fodertillsatser, som är avsedda att användas för att framställa foderblandningar eller som bärare i förblandningar eller avsedda för utfodring av djur antingen direkt obearbetade eller efter bearbetning,

4) *speciella foderämnen* tekniskt tillverkade produkter som direkt eller indirekt fungerar som proteinkälla och är avsedda att användas som foderfabrikat eller i foderfabrikat,

5) *genetiskt modifierade foderämnen* foderämnen som består av genetiskt modifierade organismer enligt gentekniklagen (377/1995), innehåller en sådan organism eller har framställts av en sådan organism, om vetenskapliga bedömningar kan visa att de bedömda egenskaperna, däribland den gen som foderämnet innehåller, avviker från traditionella foderämnens motsvarande egenskaper,

6) *foder för särskilda näringsbehov* foderblandningar som genom sin särskilda sammansättning eller tillverkningsmetod klart skiljer sig från andra foder och foderblandningar samt från foderläkemedel och som framställs för att täcka särskilda näringsbehov,

7) *fodertillsatser* ämnen och preparat som används vid utfodring av djur för att förbättra egenskaperna hos foderråvaror eller animaliska produkter, för att tillgodose djurens

näringsbehov, för att förbättra animalieproduktionen särskilt genom att påverka magtarmfloran hos djuren eller fodrets smältbarhet, för att blanda in näringsämnen i fodret för att uppnå särskilda näringsmässiga syften, för att tillgodose särskilda tillfälliga näringsbehov hos djuren eller för att hindra eller minska olägenheter som uppstår till följd av djurens spillning eller för att förbättra djurens miljö,

8) *foderläkemedel* en blandning av läkemedelspreparat och foder som är avsedd att ges åt djur i syfte att bota, lindra eller förebygga sjukdom,

9) *foderblandning* blandning av foderfabrikat enligt 3—8 punkten som är avsedda att användas till utfodring av djur,

10) *menliga ämnen, produkter och organismer* sådana ämnen, produkter eller organismer i foderfabrikat som kan förorsaka hälsofara för djur eller via animaliska produkter för människor eller fara för miljön,

11) *utsläppande på marknaden* innehav av produkter i syfte att försälja dem, däri inbegripet utbudande och varje annan form av överlåtelse till tredje part, mot ersättning eller kostnadsfritt, samt själva försäljningen och andra former av överlåtelse,

12) *import* införsel från andra länder än Europeiska unionens medlemsstater,

13) *export* utförsel till andra länder än Europeiska unionens medlemsstater och

14) *egenkontroll* en på en anläggning som tillverkar foderfabrikat verksamhetsidkares eget kontrollsystem, vars syfte är att säkerställa att foderfabrikat som skall släppas ut på marknaden eller användas för eget bruk på gårdsbruksenheten eller någon annan animalieproduktionsenhet uppfyller de krav som ställs på dem.

2 kap.

Foderfabrikat

4 §

Allmänna kvalitetskrav för foderfabrikat

Endast sådana foderfabrikat som uppfyller kraven i denna lag och är oförfälskade, av god kvalitet och oskadliga samt lämpliga för sitt ändamål får tillverkas för att släppas ut på marknaden, släppas ut på marknaden, användas för tillverkning av foderfabrikat

eller för utfodring av djur samt importeras och exporteras.

Ett foderfabrikat som används för utfodring av djur får inte innehålla sådana mängder menliga ämnen, produkter eller organismer att användningen av det kan orsaka kvalitetsfel hos animaliska produkter eller fara för människor, djur eller miljön. Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om tillåtna maximihalter av menliga ämnen, produkter och organismer i foderfabrikat.

5 §

Foderämnen

Det är tillåtet att för utsläppande på marknaden tillverka, att släppa ut på marknaden, att för tillverkning av foderfabrikat eller för utfodring av djur använda samt att importera

1) foderämnen som vederbörande ministerium har infört i sin publicerade förteckning över foderämnen och som uppfyller de krav som vederbörande ministerium i denna förteckning ställer på foderämnet i fråga eller

2) andra foderämnen än de som avses i punkt 1, under förutsättning att foderämnet klart skiljer sig från de namn och beskrivningar som anges i förteckningen och inte vilseleder köparen, annan mottagare och användaren och att en anmälan har gjorts till tillsynsmyndigheten enligt de bestämmelser som den utfärdar.

Utan hinder av 1 mom. kan vederbörande ministerium av hälsoskäl förbjuda användningen av vissa foderämnen.

6 §

Speciella foderämnen

Det är tillåtet att för utsläppande på marknaden tillverka, att släppa ut på marknaden, att för tillverkning av foderfabrikat eller för utfodring av djur använda samt att importera endast sådana speciella foderämnen som vederbörande ministerium har infört i sin publicerade förteckning över speciella foderämnen och som uppfyller de krav som vederbörande ministerium i denna förteckning eller annars ställer på det speciella foderämnet i fråga.

Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om grunderna för införan-

det i den förteckning som avses i 1 mom., om de uppgifter som skall lämnas i en ansökan om införande i förteckningen och om ansökningsförfarandet.

7 §

Genetiskt modifierade foderämnen

Genetiskt modifierade foderämnen som innehåller fortplantningsdugliga genetiskt modifierade organismer får tillverkas för utsläppande på marknaden, släppas ut på marknaden och användas för tillverkning av foderfabrikat eller för utfodring av djur endast om den genetiskt modifierade organismen i fråga har godkänts vid behandling enligt gentekniklagen.

Vederbörande ministerium kan bestämma att genetiskt modifierade foderämnen som inte innehåller fortplantningsdugliga genetiskt modifierade organismer får tillverkas för utsläppande på marknaden, släppas ut på marknaden och användas för tillverkning av foderfabrikat eller för utfodring av djur endast om foderämnets säkerhet och användbarhet har utretts. I utredningen skall det material som avses i 1 mom. användas i tillämpliga delar.

En verksamhetsidkare som har för avsikt att på marknaden släppa ut foderämnen som avses i denna paragraf skall tillställa tillsynsmyndigheten en utredning om godkännandet eller någon annan utredning som krävs. Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om hur de utredningar som avses i denna paragraf skall göras. Ministeriet skall föra en förteckning över foderämnen enligt denna paragraf.

8 §

Foderfabrikat för särskilda näringsbehov

Det är tillåtet att för utsläppande på marknaden tillverka, att släppa ut på marknaden, att för tillverkning av foderfabrikat använda samt att importera endast sådana foder för särskilda näringsbehov som genom sin särskilda sammansättning eller tillverkningsmetod lämpar sig för särskilda näringsbehov och som uppfyller de krav som närmare fastställs i den förteckning över sådana foder som vederbörande ministerium publicerar.

9 §

Fodertillsatser

Det är tillåtet att för utsläppande på marknaden tillverka, att släppa ut på marknaden, att för tillverkning av foderfabrikat och för utfodring av djur använda samt att importera endast sådana fodertillsatser som vederbörande ministerium har infört i sin publicerade förteckning över fodertillsatser och som uppfyller de krav som ministeriet i denna förteckning eller annars fastställer för tillsatser i fråga, om inte något annat följer av gemenskapslagstiftningen.

Fodertillsatser kan införas i den förteckning som avses i 1 mom. enligt preparat och tillverkare. En sådan tillsats får tillverkas och släppas ut på marknaden endast av en verksamhetsidkare som har införts som tillverkare i förteckningen.

Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om grunderna för införandet i den förteckning som avses i 1 mom., om de uppgifter som skall lämnas i en ansökan om införande i förteckningen och om ansökningsförfarandet.

10 §

Foderblandningar

Foderblandningar som tillverkas för att släppas ut på marknaden, släpps ut på marknaden, används för utfodring av djur eller importeras får endast innehålla sådana foderfabrikat som avses i 5—9 § och som uppfyller de krav som fastställts för dem.

Utan hinder av 1 mom. kan vederbörande ministerium av hälsoskäl förbjuda användningen av vissa foderämnen i foderblandningar.

Ministeriet kan vid behov utfärda närmare bestämmelser om typbenämningar på foderblandningar.

11 §

Foderläkemedel

För tillverkning av foderläkemedel får användas endast sådana läkemedelspreparat som läkemedelsverket i det försäljningstillstånd, eller i ett annat tillstånd som gäller överlåtelse av läkemedelspreparat till förbrukning, som verket meddelat med stöd av

läkemedelslagen (395/1987), har godkänt för blandning i foderämnen eller foderblandningar.

Tillverkare och återförsäljare får överlåta foderläkemedel endast med stöd av ett av en veterinär utskrivet recept på foderläkemedel till den som äger eller innehar djuret.

På foderläkemedel tillämpas utöver bestämmelserna i 1 och 2 mom. de bestämmelser som gäller foderblandningar.

Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om tillverkning, utsläppande på marknaden och föreskrivning av foderläkemedel.

12 §

Fabrikat som jämföras med foderfabrikat

Vederbörande ministerium kan, i den mån Europeiska gemenskapens bestämmelser förutsätter det, utfärda närmare bestämmelser om tillverkning för utsläppande på marknaden, utsläppande på marknaden, användning för tillverkning av foderfabrikat och för utfodring av djur samt import av fabrikat som jämföras med i detta kapitel nämnda foderfabrikat.

13 §

Temporära begränsningar

Om det finns grundad anledning att anta att ett speciellt foderämne eller en fodertillsats som införts i den förteckning som nämns i 6 § 1 mom. eller 9 § 1 mom. kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller, när det är fråga om fodertillsatser, fara för miljön, kan vederbörande ministerium temporärt förbjuda att det speciella foderämnet eller fodertillsatsen tillverkas för att släppas ut på marknaden, släpps ut på marknaden, används för tillverkning av foderfabrikat eller för utfodring av djur eller importeras, eller begränsa dessa funktioner.

3 kap.

Bedrivande av verksamhet

14 §

Anmälningsskyldighet

En verksamhetsidkare som för utsläppande

på marknaden tillverkar eller som släpper ut på marknaden eller importerar foderfabrikat skall göra en skriftlig anmälan om sin verksamhet och ändringar i den till tillsynsmyndigheten. Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om innehållet i anmälningsskyldigheten och om anmälningsförfarandet.

Tillverkaren skall bereda tillsynsmyndigheten tillfälle att inspektera produktionsenheterna och andra lokaliteter innan verksamheten inleds.

En verksamhetsidkare enligt 1 mom. skall till tillsynsmyndigheten lämna uppgifter om foderfabrikaten och tillverkad mängd, de råvaror som används vid tillverkningen samt de foderfabrikat som släpps ut på marknaden eller importeras och deras mängder i enlighet med de anvisningar som kontrollcentralen för växtproduktion meddelar.

Ministeriet kan, efter att ha hört foderindustrin, foderhandeln och lantbruksproducenternas organisationer, bestämma hur en verksamhetsidkare som till en uppfödare av animalieproduktionsdjur överlåter sådana foderfabrikat som innehåller antibiotik tillsatser, eller överlåter foderläkemedel, skall anmäla en sådan överlåtelse med tanke på uppföljningen av användningen av dessa fabrikat.

15 §

Skyldighet att föra register

En verksamhetsidkare som tillverkar, släpper ut på marknaden eller importerar foderfabrikat skall över sin verksamhet föra register med hjälp av vilket uppgifter som behövs för tillsynen kan utredas vid behov. Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om registrets innehåll och uppläggning.

Ministeriet kan, efter att ha hört foderindustrin, foderhandeln och lantbruksproducenternas organisationer, bestämma hur en verksamhetsidkare skall individuellt för varje överlåtelse föra bok över de foderfabrikat och foderläkemedel som innehåller antibiotik tillsatser och som han överlåtit till en uppfödare av animalieprodukter.

Verksamhetsidkaren skall på anfordran lämna tillsynsmyndigheten, auktoriserade kontrollörer och provtagare alla de uppgifter som behövs för tillsynen och kontrollen.

16 §

Verksamhetsidkarens kvalitetskontrollskyldighet

En verksamhetsidkare skall ordna egenkontrollen av sin verksamhet. I egenkontrollsystemet skall särskilt de med tanke på den hygieniska kvaliteten kritiska punkterna i tillverkningen och hanteringen av ett foderfabrikat identifieras och förtecknas samt ordnas regelbunden övervakning av dessa. Verksamhetsidkarens egenkontroll kan också ordnas genom egenkontroll som tillsynsmyndigheten har godkänt.

Vederbörande ministerium kan utfärda närmare bestämmelser om hur en verksamhetsidkare som tillverkar foderfabrikat och släpper ut sådana på marknaden skall ordna egenkontrollen av sin verksamhet.

17 §

Godkännande av verksamhetsidkare

En verksamhetsidkare skall ansöka om godkännande av verksamheten hos tillsynsmyndigheten innan verksamheten inleds, om han har för avsikt att

1) för utsläppande på marknaden tillverka, släppa ut på marknaden eller för tillverkning av foderfabrikat för utsläppande på marknaden använda fodertillsatser som vederbörande ministerium särskilt anger eller produkter som tillverkats av sådana,

2) för utsläppande på marknaden tillverka speciella foderämnen eller släppa ut sådana på marknaden,

3) tillverka foder för utsläppande på marknaden genom att till dem blanda foderämnen som innehåller otillåtet höga halter av menliga ämnen, produkter eller organismer,

4) tillverka foderläkemedel för utsläppande på marknaden eller släppa ut sådana på marknaden, eller

5) för eget bruk tillverka foderfabrikat som innehåller i 1 punkten avsedda fodertillsatser eller produkter som tillverkats av sådana eller i 3 punkten avsedda foderämnen.

En förutsättning för godkännandet är att de minimikrav beträffande lokaliteter och produktionsanordningar, personal, produktion, upplagring och dokumentation som behövs för att förebygga hälso- eller miljörisker och garantera produktkvaliteten blir uppfyllda.

För godkännande krävs dessutom att verk-

samhetsidkaren har ordnat kvalitetssäkringen av verksamheten med hjälp av ett kvalitets-säkringssystem som tillsynsmyndigheten har godkänt.

Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om villkoren för godkännandet, om de uppgifter som skall lämnas i en ansökan om godkännande och om ansökningsförfarandet.

18 §

Registrering av verksamhetsidkare

En verksamhetsidkare skall ansöka om registrering hos tillsynsmyndigheten innan verksamheten inleds, om han har för avsikt att tillverka för utsläppande på marknaden, släppa ut på marknaden, använda för tillverkning av foderfabrikat för utsläppande på marknaden eller för eget bruk tillverka foderfabrikat som innehåller av vederbörande ministerium särskilt angivna fodertillsatser och därav framställda produkter vilkas tillverkare, förmedlare och användare skall registreras enligt ministeriets bestämmelser.

En förutsättning för registreringen är att de minimikrav beträffande lokalteter och produktionsanordningar, personal, produktion, upplagring och dokumentation som behövs för att förebygga hälso- eller miljörisker och garantera produktkvaliteten blir uppfyllda.

För införande i registret krävs dessutom att verksamhetsidkaren har ordnat kvalitetssäkringen av verksamheten med hjälp av ett kvalitetssäkringssystem som tillsynsmyndigheten har godkänt.

Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om villkoren för registreringen, om de uppgifter som skall lämnas i en ansökan om registrering och om ansökningsförfarandet.

19 §

Anmälningsskyldighet för uppfödare av animalieproduktionsdjur

Den som föder upp animalieproduktionsdjur och säljer eller annars till någon annan överlåter ett djur som har utfodrats med foderfabrikat som innehåller antibiotikatisatser eller med foderläkemedel skall informera den som köper eller förmedlar djuret om sådan användning under den karenstid som hänför sig till preparatet. Den som förmedlar djur har samma skyldighet.

20 §

Märknings- och förpackningskrav

I varudeklarationen för foderfabrikat som tillverkas, släpps ut på marknaden eller importeras skall de uppgifter som vederbörande ministerium bestämmer skriftligen lämnas köparen, annan mottagare och användaren. Också andra uppgifter kan lämnas, i den mån de är objektiva, mätbara och kan motiveras och inte kan vilseleda konsumenten. Ministeriet bestämmer vilka andra uppgifter om foderfabrikaten som får lämnas köparen i varudeklarationen.

Ministeriet kan bestämma hurudana anteckningar det skall finnas i varudeklarationen för ett foderfabrikat, om foderfabrikatet innehåller, eller det finns grundad anledning att anta att det innehåller, genetiskt modifierade foderämnen.

Ministeriet kan vid behov utfärda närmare bestämmelser om grunderna för de uppgifter som skall lämnas, om de begrepp som skall användas då uppgifterna lämnas samt om andra uppgifter som skall lämnas vid utsläppande på marknaden.

Varudeklarationen skall tryckas eller fästas på förpackningen eller behållaren, eller, i de fall som ministeriet särskilt bestämmer, fogas till de handlingar som åtföljer fabrikatet. Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om hur märkningen skall göras.

Foderfabrikat som tillverkas, släpps ut på marknaden eller importeras skall uppfylla de förpackningskrav som ministeriet uppställer.

21 §

Vilseledande marknadsföring

Då foderfabrikat släpps ut på marknaden får till köparen inte lämnas vilseledande uppgifter om foderfabrikatets namn, tillverkningssätt, innehåll, ursprung, kvalitet, kvantitet, sammansättning, verkan eller produktionseffekt eller i fråga om andra omständigheter.

22 §

Skadeståndsskyldighet

Den som tillverkar eller förpackar foder-

fabrikat och den som har importerat ett foderfabrikat till Finland skall ersätta en skada som orsakas användaren på grund av att foderfabrikatet inte överensstämmer med de uppgifter som lämnats om den eller på grund av att den har något annat fel. Ersättningsskyldighet föreligger dock inte, om den av vilken ersättning krävs gör sannolikt att foderfabrikatet inte hade det fel som har orsakat skadan när han släppte ut varan på marknaden.

I fråga om det ansvar som någon annan som släpper ut ett foderfabrikat på marknaden har gäller bestämmelserna i köplagen (355/1987).

4 kap.

Myndigheter

23 §

Allmän styrning och tillsyn

Den allmänna styrningen av verkställigheten av denna lag och av tillsynen över den ankommer på vederbörande ministerium enligt reglementet för statsrådet (1522/1995).

24 §

Tillsynsmyndighet

Kontrollcentralen för växtproduktion sköter verkställigheten av denna lag samt ser till att denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas. Vid sidan av kontrollcentralen för växtproduktion utövar tullverket tillsyn över importen. I tillsynen över foderläkemedel deltar dessutom länsstyrelserna.

25 §

Auktoriserade kontrollörer och provtagare

Vid tillsynen skall kontrollcentralen för växtproduktion anlita kontrollörer och provtagare som den skriftligen har bemyndigat för uppgiften. De auktoriserade kontrollörerna och provtagarna handlar i sitt uppdrag under tjänstemannaansvar.

Om en auktoriserad kontrollör eller provtagare är förhindrad att utföra sitt uppdrag kan kontrollcentralen för växtproduktion

förordna en ojävig person att tillfälligt sköta hans uppgifter.

5 kap.

Tillsyn

26 §

Allmänna principer för organisering av tillsynen

Foderfabrikaten skall kontrolleras objektivt och regelbundet och i synnerhet vid misstankar om att ett fabrikat strider mot bestämmelserna. Kontrollåtgärderna skall vara ändamålsenliga och på ett lämpligt sätt omfatta alla stadier av tillverkningen, utsläppandet på marknaden, användningen och hanteringen av foderfabrikat. Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om organiseringen av tillsynen.

Tillverkningen övervakas genom stickprovskontroller i produktionslokalerna och tillverkarens lager och genom att prov tas av produkter som tillverkas samt genom att resultaten av tillverkarens egenkontroll granskas.

27 §

Kontroller

Tillsynsmyndigheterna, auktoriserade kontrollörer och provtagare har för tillsynen rätt att vidta i denna lag nämnda åtgärder, få tillträde till platser där foderfabrikat och handlingar som gäller dem hanteras eller förvaras samt att utan ersättning ta nödvändiga prov.

Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om den kontrollverksamhet som avses i 1 mom.

28 §

Tillsynsregister

Tillsynsmyndigheten skall föra ett riksomfattande register och publicera en förteckning över anmälningsskyldiga verksamhetsidkare som avses i 14 § 1 mom., sådana mottagare av överlåtelse som avses i 14 § 4 mom., godkända verksamhetsidkare som avses i 17 § samt registrerade verksamhetsidkare som avses i 18 §.

På inhämtande och registrering av personuppgifter i register enligt 1 mom. och på användning och utlämnande av uppgifter som införts i registren tillämpas lagstiftningen om skydd för personuppgifter.

Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om hur registren skall föras och publiceras.

29 §

Tillsynsplan

Tillsynsmyndigheten skall uppgöra en årlig plan för organiseringen av tillsynen. Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om tillsynsplanen.

30 §

Tillsynen över foderfabrikat som släppts ut på marknaden och foderfabrikat från Europeiska unionen

Tillsynen över foderfabrikat som har släppts ut på marknaden utövas genom kontroller som berör handel, upplagring, överlåtelse och användning.

Foderfabrikat som införts till Finland från Europeiska unionens övriga medlemsstater kan kontrolleras under transporten eller på varans bestämmelseort.

Vederbörande ministerium kan bestämma att mottagaren av foderfabrikat enligt 2 mom. på förhand skall anmäla ankommande partier foderfabrikat till tillsynsmyndigheten i enlighet med de anvisningar denna meddelar.

Ministeriet utfärdar närmare bestämmelser om sådana i någon annan av Europeiska unionens medlemsstater tillverkade foderläkemedel som får släppas ut på marknaden i Finland.

31 §

Import- och exportövervakning

Vederbörande ministerium kan besluta att importören på förhand till tillsynsmyndigheten skall anmäla de partier foderfabrikat som han ämnar importera, i enlighet med de anvisningar tillsynsmyndigheten meddelar. Ministeriet kan bestämma införselorterna för foderfabrikat.

På de partier foderfabrikat som införs i landet tillämpas stickprovskontroller. En kontroll skall alltid göras, om det finns grundad anledning att misstänka att fabrikatet medför fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön. För kontrollen kan av de foderfabrikat som importeras tas prov på införselorten vid gränsen eller, på villkor som avtalas särskilt med tillsynsmyndigheten, också i ursprungslandet.

Ett fabrikat som skall genomgå kontroll kan, om tillsynsmyndigheten så bestämmer, förvaras under tullens uppsyn på ett ställe som godkänts av vederbörande myndigheter, tills tillsynsmyndigheten har godkänt importen av fabrikatet.

Foderfabrikat som förs ut ur landet skall övervakas genom kontroller och genom att tillverkarens kvalitetskontroll övervakas.

Foderläkemedel som förs in i eller ut ur landet skall uppfylla minst samma krav som de foderläkemedel som släpps ut på marknaden i handeln mellan Europeiska unionens medlemsstater. Ministeriet utfärdar vid behov närmare bestämmelser om import och export av foderläkemedel.

32 §

Offentliggörande av kontrollresultat

Tillsynsmyndigheten offentliggör resultaten av tillsynskontrollerna. Vederbörande ministerium utfärdar närmare bestämmelser om hur resultaten skall offentliggöras.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppgifter enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskild persons eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagstiftningen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott samt till myndigheter som avses i 24 § för utförande av uppgifter som avses i denna lag.

Oberoende av bestämmelser om affärs- eller yrkeshemligheter i lagstiftningen om offentlighet i myndigheternas verksamhet är

följande uppgifter som lämnats eller tagits fram för behandlingen av en ansökan om godkännande av ett foderfabrikat inte sekretessbelagda:

- 1) foderfabrikatets benämning och sammansättning,
- 2) foderfabrikatets fysiskalkemiska och biologiska egenskaper,
- 3) tolkningen av uppgifter om foderfabrikatets farmakologiska, toxikologiska och ekotoxikologiska egenskaper,
- 4) analysmetoderna för kontroll av foderfabrikatet, och
- 5) metoderna för kontroll av rester från tillsatsen eller dess metaboliter i animalieprodukter.

Uppgifter som skall betraktas som affärs- eller yrkeshemlighet får användas till förmån för en annan sökande bara om den första sökanden har gett sitt samtycke därtill eller om den tid som bestämts genom beslut av vederbörande ministerium förflutit från godkännandet av foderfabrikatet, i enlighet med vad Europeiska gemenskapens bestämmelser kräver.

34 §

Uppbörd av tillsynskostnader

För myndighetsprestationer enligt denna lag, med undantag för den tillsyn över foderläkemedel som utövas av länsstyrelsen, uppbärs avgifter till staten enligt de grunder som nämns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett internationellt avtal som binder Finland.

Vederbörande ministerium utfärdar vid behov sådana bestämmelser om avgifterna enligt 1 mom. som Europeiska gemenskapens lagstiftning eller ett internationellt avtal som binder Finland förutsätter.

35 §

Kontrollarvoden och kostnadsersättningar

Till de kontrollörer och provtagare som har auktoriserats av kontrollcentralen för växtproduktion kan betalas arvoden och kostnadsersättningar för kontroller och provtagning inom ramen för statsbudgeten. Ve-

derbörande ministerium beslutar om betalningen av arvoden och ersättningar samt om grunderna för dem.

6 kap.

Tvångsmedel

36 §

Förbud

När det gäller foderfabrikat kan tillsynsmyndigheten förbjuda

1) tillverkning, om den vid tillsynskontrollen konstaterar att de produktions- och förvaringslokaler, tillverkningsmetoder eller anordningar som används vid tillverkningen eller tillverkarens kvalitetskontrollmetoder eller produkterna inte uppfyller kraven i denna lag eller de krav som fastställts med stöd av den,

2) import eller export, om den vid tillsynskontrollen konstaterar att foderfabrikatet inte uppfyller fastställda kvalitetskrav, och

3) utsläppande på marknaden eller användning, om foderfabrikatet, förpackningen eller den information som ges om fabrikatet inte uppfyller kraven i denna lag eller de krav som fastställts med stöd av den.

Förbudet skall utfärdas för viss tid, om den brist som ligger till grund för förbudet kan avhjälpas. Förbudet skall återkallas utan dröjsmål, om den brist på vilket förbudet grundar sig har avhjälpats eller om den inte längre är av betydelse med tanke på förbudet. Förbudet skall iakttas även om ändring söks, om inte besvärinstansen förbjuder verkställighet av beslutet eller bestämmer att verkställigheten skall avbrytas.

Om utsläppandet på marknaden eller importen av ett foderfabrikat förbjuds, kan tillsynsmyndigheten bestämma att foderfabrikatet skall dekontamineras eller annars behandlas på lämpligt sätt eller användas för andra ändamål. Verksamhetsidkaren svarar för kostnaderna för åtgärderna.

Om utsläppandet på marknaden eller importen av ett foderfabrikat förbjuds och den brist som det är behäftat med inte kan avhjälpas, skall foderfabrikatet på verksamhetsidkarens bekostnad återsändas eller förstöras på ett sätt som tillsynsmyndigheten godkänner.

37 §

Återkallelse eller ändring av godkännande

Tillsynsmyndigheten skall återkalla ett godkännande enligt 17 §, om verksamhetsidkaren upphör med den verksamhet som godkännandet gäller eller om verksamheten uppvisar sådana med tanke på godkännandet allvarliga brister eller avvikelser som inte kan avhjälpas inom rimlig tid.

Tillsynsmyndigheten skall ändra godkännandet, om verksamhetsidkaren utöver den verksamhet som redan har godkänts ämnar bedriva någon annan verksamhet enligt 17 § eller om den nya verksamheten skall ersätta den tidigare godkända verksamheten eller en del av den.

38 §

Återkallelse eller ändring av registrering

Tillsynsmyndigheten skall återkalla en registrering enligt 18 §, om verksamhetsidkaren upphör med den verksamhet som registreringen gäller eller om verksamheten uppvisar sådana med tanke på registreringen allvarliga brister eller avvikelser som inte kan avhjälpas inom rimlig tid.

Tillsynsmyndigheten skall ändra registreringen, om verksamhetsidkaren utöver den verksamhet som redan har registrerats ämnar bedriva någon annan verksamhet enligt 18 § eller om den nya verksamheten skall ersätta den tidigare registrerade verksamheten eller en del av den.

39 §

Vite

Tillsynsmyndigheten kan förena ett förbud enligt 36 § med vite.

På vite tillämpas i övrigt bestämmelserna i viteslagen (1113/1990).

7 kap.

Särskilda bestämmelser

40 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som avses i denna lag får

sökas så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

41 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet

1) för utsläppande på marknaden tillverkar, släpper ut på marknaden, använder, importerar eller exporterar foderfabrikat i strid med 4—12 § eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa eller i strid med den begränsning som avses i 13 §,

2) för utsläppande på marknaden tillverkar, släpper ut på marknaden, använder eller importerar foderfabrikat som inte uppfyller kraven för foderfabrikat i 20 § eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

3) bedriver sådan vilseledande marknadsföring som avses i 21 §,

4) försummar kvalitetskontrollskyldigheten enligt 16 § eller försummar att iaktta de bestämmelser om egenkontroll som har utfärdats med stöd av den eller tillverkar eller förvarar foderfabrikat i strid med de krav som med stöd av nämnda bestämmelse har fastställts för produktions- och förvaringslokalerna, tillverkningsmetoderna eller anordningarna,

5) försummar den anmälningsskyldighet som nämns i 14 eller 19 § eller som har fastställts med stöd av 30 § 3 mom. eller 31 § 1 mom.,

6) försummar att föra register eller sin upplysningsplikt enligt 15 §,

7) försummar att ansöka om godkännande enligt 17 § eller registrering enligt 18 §

skall för *förseelse mot foderlagen* dömas till böter, om inte strängare straff bestäms i någon annan lag. Dessutom kan foderfabrikatet jämte förpackning eller en del därav eller deras värde dömas förbrutet till staten, om det inte är oskäligt med beaktande av förhållandena.

Den som bryter mot förbud som har meddelats med stöd av denna lag och som har förenats med vite, behöver inte dömas till straff för samma gärning.

Kontrollcentralen för växtproduktion anmäler i stället för de myndigheter som nämns i 4 kap. en förseelse enligt 1 mom. till åtalsprövning. Anmälan behöver inte

göras, om förseelsen som helhet betraktad skall anses som uppenbart ringa.

Angående straff för brott mot tjänstemans och offentligt anställda arbetstagares tystnadsplikt bestäms i 40 kap. 5 § strafflagen (39/1889).

42 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom beslut av vederbörande ministerium.

Helsingfors den 5 juni 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

43 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 15 juni 1998.

Genom denna lag upphävs fodermedelslagen av den 26 februari 1993 (234/1993) jämte ändringar. De beslut som jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat med stöd av den upphävda lagen förblir dock fortfarande i kraft, om de inte strider mot denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Jord- och skogsbruksminister Kalevi Hemilä

